

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 9P/191/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5122208402
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Lečko, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2022:5122208402.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina, v konaní pred sudcom JUDr. Branislavom Lečkom, PhD., vo veci starostlivosti o maloletého A. B. C., nar. XX. X. XXXX, trvalé bydlisko D. E. XXX, občana Slovenskej republiky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom - Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, dieťa matky F. C., nar. XX. X. XXXX, trvalé bydlisko D. E. XXX, občianky Slovenskej republiky a otca G. H., nar. XX. X. XXXX, trvalé bydlisko I. E. XXX, občana Slovenskej republiky právne zastúpeného JUDr. Annou Vojtikievičovou, advokátkou, so sídlom v Žiline, Ul. J. M. Hurbana č 30, IČO: 4233550, o návrhu matky na úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu, na pojednávaní konanom na Okresnom súde Žilina dňa 30. 12. 2022, takto

rozhodol:

Súd schvaľuje nasledovnú rodičovskú dohodu, uzavretú medzi rodičmi maloletého dieťaťa (výroky I. až IV. tohto rozsudku):
Súd maloletého A. B. C., nar. XX. X. XXXX, zveruje do osobnej starostlivosti matky F. C., nar. XX. X. XXXX.
Obidvaja rodičia budú maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok.
Otec G. H., nar. XX. X. XXXX, sa zaväzuje prispievať na výživu maloletého A. B. C. sumou 120 EUR mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, k rukám matky maloletého dieťaťa, od 1. 10. 2022.

Nedoplatok na výživnom pre maloletého A. B. C., za obdobie od 1. 10. 2022 do 30. 12. 2022 vo výške 60 EUR, sa otec G. H. zaväzuje splácať v mesačných splátkach po 30 EUR, spolu s bežným výživným, k rukám matky maloletého dieťaťa, pod následkom straty výhody splátok.

Súd, na základe dohody rodičov, s t y k otca G. H. s maloletým A. B. C., upravuje nasledovne:

Otec je oprávnený stretávať sa s maloletým dieťaťom každý párny týždeň v piatok od 15:00 hod. do 18:00 hod. a každý nepárny týždeň v nedeľu od 15:00 hod. do 18:00 hod., vždy v prítomnosti matky. Otec si prevezme maloleté dieťa v mieste bydliska matky a následne po skončení styku maloleté dieťa odovzdá matke v mieste jej bydliska.

Matka je povinná maloleté dieťa na stretnutie s otcom riadne a včas pripraviť a otcovi maloleté dieťa odovzdať.

VI. Žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Návrhom zo dňa 3. 10. 2022, ktorý bol doručený Okresnému súdu Žilina dňa 14. 10. 2022 sa matka maloletého dieťaťa domáhala, aby súd upravil práva a povinnosti k maloletému dieťaťu.

V návrhu uviedla, že s otcom maloletého dieťaťa nie sú manželia. Nebyvajú v spoločnej domácnosti. Popísala rozvrat partnerského vzťahu a jeho príčiny. Popísala svoje výdavky a výdavky pre maloleté dieťa, ktorú sú 359 EUR mesačne. Aktuálne poberá rodičovský príspevok a prídavok na maloleté dieťa, spolu cca 440 EUR mesačne. Navrhla maloleté dieťa zveriť do jej osobnej starostlivosti a určiť výživné pre maloleté dieťa vo výške 250 EUR mesačne od právoplatnosti rozhodnutia. Zároveň žiadala určiť výživné späť od augusta do septembra 2022 v sume 500 EUR. Styk otca s dieťaťom navrhla realizovať po absolvovaní vyšetrení otca špecialistom na psychické zdravie, len pod jej dohľadom a dozorom. Otec dieťaťa má byť drogový závislý, psychicky nestály a má samovražedné sklony.

Otec vo vyjadrení zo dňa 4. 11. 2022, ktoré bolo doručené Okresnému súdu Žilina dňa 4. 11. 2022 k návrhu matky uviedol, že otcovstvo k maloletému dieťaťu bolo určené súhlasným vyhlásením rodičov. Matka mu neumožňovala riadny styk s maloletým dieťaťom a neumožnila mu ani realizovať test DNA na určenie otcovstva. Poprel, že by bol drogový závislý a mal samovražedné sklony. Spochybnil matkou určené výdavky na bývanie. Pracuje ako elektromontér v pracovnom pomere a študuje popri zamestnaní na vysokej škole. Popísal svoje mesačné výdavky, vrátane splátok úverov. Súhlasil so zverením maloletého dieťaťa matke. Navrhol, aby obidvaja rodičia spravovali majetok maloletého dieťaťa a zastupovali ho a určiť výživné v sume 140 EUR mesačne, upraviť styk s maloletým dieťaťom každú sobotu a nedeľu v rozsahu 2. hodín, v prítomnosti matky.

Rodičia predložili súdu rodičovskú dohodu o právach a povinnostiach k maloletému dieťaťu, uzavretú na informatívnom stretnutí s rodičmi dňa 29. 12. 2022, ktorú navrhli schváliť. Rodičia sa dohodli, že maloleté dieťa bude zverené do osobnej starostlivosti matke. Obidvaja ho budú zastupovať a spravovať jeho majetok. Otec sa zaviazal prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou 120 EUR mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Matka bude poberať prídavok na dieťa a otec si bude uplatňovať daňový bonus, ktorý bude zasielať matke každý mesiac. Rodičia sa dohodli, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým dieťaťom každý páry týždeň v piatok od 15:00 hod. do 18:00 hod. a každý nepáry týždeň v nedeľu od 15:00 hod. do 18:00 hod. v prítomnosti matky.

Kolízna opatrovníčka bola na pojednávanie dňa 29. 12. 2022 predvolaná, na pojednávanie sa nedostavila, neúčast' ospravedlnila a požiadala, aby sa pojednávanie vykonalo dňa 30. 12. 2022 v jej neprítomnosti (č. I. 67), čím súhlasila aj so skráteným lehoty na prípravu na pojednávanie.

Podľa § 180 CSP, po vyvolaní veci súd zistí, či sa dostavili osoby, ktoré boli na pojednávanie predvolané. Ak sa tieto osoby nedostavili, súd rozhodne, či sa pojednávanie bude konať v ich neprítomnosti, a otvorí pojednávanie.

Súd rozhodol, že sa pojednávanie vykoná v neprítomnosti kolíznej opatrovníčky.

Matka vo výpovedi na pojednávaní uviedla, že navrhuje schváliť rodičovskú dohodu, uzavretú medzi rodičmi na Okresnom súde Žilina dňa 29. 12. 2022.

S otcom maloletého dieťaťa nie sú manželia. V spoločnej domácnosti nebývali. Inú vyživovaciu povinnosť nemá. Má diagnostikovanú sklerózu multiplex, ale nemá priznanú invaliditu ani zníženú pracovnú schopnosť. Je nemajetná. Pred nástupom na materskú dovolenku pracovala na dohodu ako administrátor webu, s čistým mesačným príjmom cca 400 – 500 EUR.

V súčasnosti je na rodičovskej dovolenke. Poberá rodičovský príspevok a prídavok na jedno dieťa v celkovej sume asi 440 EUR mesačne. Súčasne pracuje na dohodu a mesačný príjem z dohody je asi 200 EUR. Iný príjem nemá. Býva v dome bývalého priateľa. Má prenajatú časť domu. Za seba a za syna mu prispieva na bývanie 200 EUR mesačne. Jej osobné výdavky, okrem výdavkov na bývanie a pre dieťa, sú mesačne asi 150 EUR.

Otec platí na dieťa výživné 100 EUR mesačne od 1.9.2022. Pravidelne sa so synom stretáva. Väčšinou kupuje lieky na bežné ochorenia pre dieťa. Inak je syn zdravý.

Priemerné mesačné výdavky spojené s výchovou a výživou mal. dieťaťa sú nasledovné: výdavky sú asi na stravu asi 56 EUR (umelé mlieko je preplácané poisťovňou), na oblečenie vynaloží asi 20 EUR, plienky a iné hygienické potreby a špeciálne prášky asi 50 EUR, lieky na bežné ochorenia cca 10 EUR, pohonné hmoty – návšteva lekárov – lekárni cca 30 EUR, hračky a voľno - časové aktivity dieťaťa 15 – 20 EUR. Celkové mesačné výdavky na dieťa sú cca 200 EUR.

Poukázala na skutočnosti, ktoré sú uvedené v zázname z informatívneho stretnutia s rodičmi. Právna zástupkyňa otca na pojednávaní navrhla schváliť uzavretú rodičovskú dohodu. Výška výživného bola stanovená aj s prihliadnutím na to, že matka bude poberať prídavok na dieťa a otec sa zaviazal, že si bude uplatňovať daňový bonus a každý mesiac ho zašle matke.

Otec vo výpovedi na pojednávaní uviedol, že s matkou dieťaťa nie sú manželia, ani nebývali v spoločnej domácnosti. Inú vyživovaciu povinnosť nemá. Jeho zdravotný stav je dobrý.

Býva u rodičov v rodinnom dome a na bývanie im neprispieva. V máji 2022 si kúpil starší dom za sumu 20 000 EUR. Zobral si hypotekárny úver v celkovej výške 90 000 EUR a mesačná splátka je 318 EUR. Úver si zobral aj z Prvej stavebnej sporiteľne vo výške 30 000 EUR a mesačná splátka je 221 EUR. V tomto dome ešte nebýva, lebo sa prerába, ale mieni sa tam nasťahovať začiatkom roka. Ešte je vlastníkom motorového vozidla značky Suzuki swift.

Je zamestnaný ako elektromontér v pracovnom pomere, s čistým mesačným príjmom cca tento rok 1300 EUR. Minulý rok asi 1100 EUR. Iný príjem nemá.

Jeho osobné výdavky, okrem výdavkov na splátky úverov a výživné pre dieťa, sú mesačne asi 400 – 500 EUR. Výživné pre dieťa platí od septembra 2022 v sume 100 EUR mesačne. Keďže sa s matkou dohodli na sume 120 EUR, dlžné výživné za obdobie od 1.10.2022 do konca roka 2022 - v sume 60 EUR, sa zaviazal hradiť v mesačných splátkach po 30 EUR spolu s bežným výživným. Matka bude poberať prídavok na dieťa a uplatnený daňový bonus jej bude pravidelne zasielať. Teraz sa stretáva so synom 4 - krát do mesiaca. Chce sa s ním stretávať čo najčastejšie, a to v budúcnosti aj v neprítomnosti matky. Doteraz prispel 50 EUR na stoličku na kŕmenie dieťaťa a lieky na bežné ochorenia.

Poukázal na to, čo uviedol v zázname z informatívneho stretnutia s rodičmi dňa 29.12.2022.

Výdavky aj na bývanie sú také, ako uviedol v informatívnom zázname zo dňa 29. 12. 2022, keďže v dome, ktorý prerába, musí kúriť. Na plyn, elektriku a vodu vynaloží priemerne mesačne 160 EUR. Popri zamestnaní študuje na Trenčianskej univerzite politológiu. Školné je ročne 600 EUR. Bakalárske štúdium ukončí v tomto školskom roku. Jeho mesačné výdavky sú vyššie ako príjmy. Pomáhajú mu rodičia, priemerne mesačne 100 – 150 EUR.

Súd na pojednávaní vykonal aj nasledovné listinné dôkazy:

Súd sa oboznámil s elektronickou komunikáciou rodičov, týkajúca sa realizácie práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, rodičovského konfliktu a osobitne styku otca s maloletým dieťaťom.

Z rodného listu maloletého A. B. C. zapísaného v knihe narodení matričného úradu mesta Žilina, vo zväzku 203, ročník 2022, strana 5, poradové číslo 1149 mal súd preukázané, že matkou maloletého dieťaťa je F. C. a otcom G. H..

Z vykonaných lustrácií v SOCIÁLNEJ POISŤOVNI vyplýva, že:

- matka je aktuálne na rodičovskej dovolenke, bola zamestnaná vo firme Hyperia, s.r.o., so sídlom v Žiline, od 1. 3. 2021 do 28. 2. 2022 a od 1. 3. 2022 do 13. 7. 2022,

- otec je zamestnaný v Stredoslovenskej distribučnej, a.s., so sídlom v Žiline, od 1. 12. 2017.

Zo správy od zamestnávateľa matky - Hyperia, s.r.o., so sídlom v Žiline vyplýva, že jej priemerný čistý príjem bol za obdobie od októbra 2021 do júla 2022 v sume 436,53 EUR.

Zo správy zo SOCIÁLNEJ POISŤOVNE, pobočka Žilina vyplýva, že matka poberala od júla 2022 do septembra 2022 materské a od februára 2022 do augusta 2022 tehotenské v celkovej výške 2 526,30 EUR.

Zo správy od zamestnávateľa otca - Stredoslovenskej distribučnej, a.s., so sídlom v Žiline vyplýva, že otec dosahoval čistý mesačný príjem za obdobie od októbra 2021 do septembra 2022 v sume 1 331,10 EUR.

Z výplatných pásov otca, ktoré predložil na pojednávaní mal súd preukázané, že za mesiac október 2022 mal čistý mesačný príjem 1 630,49 EUR a za mesiac november 2022 1 153,57 EUR.

Súd sa oboznámil s listinami predloženými otcom, ktorými preukazuje svoje majetkové pomery (vlastníctvo nehnuteľností), výdavky, osobitne splátky úverov, úhradu výživného pre maloleté dieťa od septembra 2022 do januára 2023 po 100 EUR mesačne.

Zo správy ÚPSVaR Žilina zo dňa 3. 11. 2022 vyplýva, že matke bol v októbri 2022 vyplatený prídavok na dieťa v sume 100 EUR, v auguste a septembri 2022 po 30 EUR mesačne.

Zo správy z prešetrenia pomerov v rodine matky a otca vyplýva, že matka býva u bývalého priateľa v jeho rodinnom dome. V starostlivosti o maloleté dieťa neboli zistené nedostatky. Otec býva v rodinnom dome svojich rodičov. Študuje externe na vysokej škole. Investuje do svojho rodinného domu v obci Ďurčiná. Otec má záujem stretávať sa s maloletým dieťaťom. Medzi rodičmi pretrváva rodičovský konflikt.

Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov č. 36/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len Zákon o rodine), rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy mal. dieťaťa.

Podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

Podľa § 24 ods. 2 Zákona o rodine, ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

Podľa § 24 ods. 3 Zákona o rodine, rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná.

Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Podľa § 24 ods. 5 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloleťom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloleťom dieťati domáhať na súde.

Podľa § 25 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloleťým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloleťým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloleťým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloleťým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

Podľa § 25 ods. 3 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo zakáže styk maloletého dieťaťa s rodičom, ak nie je možné zabezpečiť záujem maloletého dieťaťa obmedzením styku maloletého dieťaťa s rodičom.

Podľa § 25 ods. 4 Zákona o rodine, ak jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloleťým dieťaťom upravený podľa odseku 1 alebo 2, súd môže na návrh niektorého z rodičov zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti.

Podľa § 25 ods. 5 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia odsekov 1 až 4 sa použijú primerane.

Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 odsek 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre mal. dieťa možno priznať najdlhšie na dobu 3 rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 2 ods. 2 CMP, na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len "účastník") a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

Podľa § 185 ods. 1 Civilného sporového poriadku – zákon č. 160/2015 Z. z. (ďalej len CSP), súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná.

Podľa § 185 ods. 1 CSP, súd môže aj bez návrhu vykonať dôkaz, ktorý vyplýva z verejných registrov a zoznamov, ak tieto registre alebo zoznamy nasvedčujú, že skutkové tvrdenia strán sú v rozpore so skutočnosťou; iné dôkazy bez návrhu nevykoná, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 187 ods. 1 CSP, za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo zákonným spôsobom z dôkazných prostriedkov.

Podľa § 187 ods. 1 CSP, dôkazným prostriedkom je najmä výsluch strany, výsluch svedka, listina, odborné vyjadrenie, znalecké dokazovanie a obhliadka. Ak nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd.

Podľa § 191 ods. 1 CSP, dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

Podľa § 191 ods. 2 CSP, vierohodnosť každého vykonaného dôkazu môže byť spochybnená, ak zákon neustanovuje inak.

Podľa § 35 CMP je súd povinný zistiť skutočný stav veci.

Podľa § 36 CMP je súd povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci konania, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

Podľa § 37 CMP, súd si môže osvojiť zhodné skutkové tvrdenia účastníkov, ak nemá pochybnosti o ich pravdivosti, len ak nie sú v rozpore s vykonaním dokazovaním.

Súd vykonal dokazovanie na pojednávaní výsluchom matky, otca a oboznámením obsahu listinných dôkazov.

Predmetom konania bolo rozhodnúť o návrhu matky na úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu, osobitne o tom, komu bude zverené do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok, výška výživného povinného otca a úprava styku otca s maloletým dieťaťom.

Východiskovým princípom, ktorý platí v režime mimosporových konaní je ochrana verejného záujmu, práv garantovaných zákonom a to s dôrazom na dobré mravy. To sa prejavuje a malo by sa prejavovať v rešpektovaní prioritného kritéria, ktorým je kritérium najlepšieho záujmu dieťaťa, úzko súvisiaceho aj s realizáciou tzv. participačných práv dieťaťa a v bezprostrednej nadväznosti na zachovanie spravodlivého konania.

V prvom rade rodičia zodpovedajú za riadny výkon rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu a za jeho výchovu. V predmetnej veci majú obidvaja rodičia rovnaké práva a povinnosti.

Autoritatívne rozhodnutie súdu o úprave práv a povinností k dieťaťu, je až druhoradým riešením. Pokiaľ nedôjde k dohode rodičov o výkone rodičovských práv a povinností, rozhodne o ich výkone súd, vždy však s prihliadnutím na najlepší záujem maloletého dieťaťa.

V konkrétnom prípade sa rodičia o úprave práv a povinností k maloletému dieťaťu dohodli.

Judikatúra súdov vrátane Ústavného súdu SR zdôrazňuje základnú premisu, že sú to primárne rodičia, ktorí rozhodujú o osude svojich detí a že ingerencia štátu by mala nastúpiť iba v tých prípadoch, kedy je to skutočne nevyhnutné a mala by byť primeraná sledovanému účelu.

Najlepší záujem dieťaťa môže v závislosti na svojej povahe a závažnosti prevážiť nad záujmom rodiča.

Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že rodičia maloletého dieťaťa nie sú manželia a nežijú v spoločnej domácnosti.

O výkone rodičovských práv a povinností uzavreli rodičovskú dohodu, preto súd na pojednávaní, po zistení pomerov rodičov a odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa, zameral dokazovanie najmä na skutočnosť, či je uzavretá rodičovská dohoda v najlepšom záujme maloletého dieťaťa.

Predmetom rodičovskej dohody, ktorú súd posudzoval, bolo zverenie maloletého dieťaťa, jeho zastupovanie a správa majetku, výška výživného a nedoplatok na výživnom.

Na úprave styku otca s maloletým dieťaťom sa rodičia dohodli, avšak táto úprava nemôže byť podľa názoru súdu predmetom rodičovskej dohody. Predmetom rodičovskej dohody, ktorú súd schválil, boli len výroky I. až IV. tohto rozsudku.

V tejto súvislosti súd poukazuje na doktrinálny výklad tejto otázky: odborná publikácia - Bekova edícia, komentované zákony, H. G., Zákon o rodine – komentár z roku 2011, s. číslo 133:

„Zákon pri dohode o úprave stretávania, na rozdiel od rodičovskej dohody o výkone rodičovských práv a povinností na čas po rozvode, neumožňuje explicitne súdu rozhodnúť, či dohodu rodičov o styku s dieťaťom schválil alebo neschválil. Z výslovného znenia vyplýva, že ak sa rodičia na styku dohodnú, stane sa takáto dohoda súčasťou rozhodnutia.“

Súd sa s takýmto výkladom ustanovenia § 24 ods. 3 Zákona o rodine a ust. § 25 ods. 1, 2 Zákona o rodine o schvaľovaní rodičovských dohôd stotožnil a vzťahuje sa aj na situáciu, keď súd upravuje práva a povinnosti rodičov formou rodičovskej dohody, ktorí spolu nežijú (§ 36 ods. 1 Zákona o rodine). Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

Súd na základe vykonaného dokazovania zistil nasledovný skutkový stav veci:

Matka sa aktuálne stará sama o maloleté dieťa. Je na rodičovskej dovolenke, poberá prídavok na jedno dieťa a rodičovský príspevok. Inú vyživovaciu povinnosť nemá. Je nemajetná. Lieči sa na sklerózu multiplex, ale zníženú pracovnú schopnosť nemá. Na dohodu si zarobí mesačne cca 200 EUR netto. Býva v rodinnom dome svojho bývalého priateľa, ktorému prispieva na bývanie za seba a dieťa 200 EUR mesačne. Otec býva s rodičmi v rodinnom dome, na bývanie im neprispieva. Rekonštruuje si rodinný dom. Má dva stavebné úvery. Jeho zdravotný stav je dobrý. Vlastní dom, ktorý rekonštruuje a motorové vozidlo. Pravidelne sa stretáva s dieťaťom, styk chce v budúcnosti rozširovať, aj v neprítomnosti matky. Od septembra platí výživné 100 EUR mesačne, kupuje synovi najmä lieky na bežné ochorenia. Zaviazal sa pravidelne zasielať matke uplatňovaný daňový bonus.

Príjem matky súd ustálil na sumu cca 640 EUR (prídavok na dieťa, rodičovský príspevok, príjem zo zárobkovej činnosti). Výdavky matky ustálil na sumu 270 EUR mesačne (150 EUR mesačne osobné výdavky, 120 EUR podiel na nákladoch na bývanie).

Príjem otca ustálil súd na sumu cca 1 300 EUR netto, z pracovného pomeru. Jeho výdavky tvoria najmä splátky úverov na kúpu a rekonštrukciu domu. Vyššie výdavky ako príjmy otec vysvetlil tak, že mu prispievajú jeho rodičia.

Súd ustálil odôvodnené potreby dieťaťa na základe návrhu matky, vychádzajúc aj z listinných dôkazov, ktoré preukazujú niektoré výdavky (nie všetky výdavky čo do druhu aj výšky sa dajú exaktne preukázať), po ich korekcii s porovnaním bežných výdavkov maloletých detí v tomto veku, známych súdu z rozhodovacej činnosti v iných obdobných prípadoch a z praktických a životných skúseností. Maloleté dieťa je zdravé, nemá ešte záujmy, ktoré by matka platila, stará sa oň matka osobne. Má bežné výdavky.

Odôvodnené výdavky matky pre dieťa súd ustálil nasledovne: výdavky na stravu asi 60 EUR, na oblečenie asi 30 EUR (výdavky na umelú výživu hradí zdravotná poisťovňa), plienky a iné hygienické potreby a špeciálne prášky asi 50 EUR, lieky na bežné ochorenia cca 10 EUR, pohonné hmoty – návšteva lekárov – lekárni cca 20 EUR, hračky a voľno - časové aktivity dieťaťa 15 EUR – spolu 185 EUR. Podiel na nákladoch na bývanie cca 80 EUR – spolu všetky priemerné mesačné výdavky 265 EUR.

Otec sa podieľa a chce v budúcnosti podieľať na výchove maloletého dieťaťa, uhradza niektoré výdavky – osobitne výdavky na lieky, už prispel na stoličku pre dieťa.

Starostlivosť o sa o dieťa prevažne zabezpečuje matka. Zabezpečuje mu bývanie a iné potreby.

Výška príjmu "druhého" rodiča (spravidla rodiča, ktorý má maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti – v konkrétnom prípade matky) ovplyvňuje výšku vyživovacej povinnosti výživou povinnej osoby (v tomto prípade otca) len veľmi okrajovo (rozhodnutie Krajského súdu v Žiline 30. 4. 2019, sp. zn. 10CoP/22/2019).

Otec sa preto musí podieľať na odôvodnených potrebách maloletého dieťaťa vyšším pomerom vo finančnom vyjadrení. Matka si plní vyživovaciu povinnosť aj osobnou starostlivosťou o maloleté dieťa (okrem toho samozrejme aj finančne).

Základnými zákonnými kritériami, od ktorých sa odvíja výška výživného, sú predovšetkým:

schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodičov,
odôvodnené potreby maloletého dieťaťa,
maloletému dieťaťu je priznané právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov.

V konkrétnom prípade je životná úroveň otca vyššia.

Po pojmom „schopnosti a možnosti“ sa nerozumie len čistý priemerný mesačný príjem rodiča (mzda a ostatné príjmy za rozhodné obdobie), ale súd komplexne posudzuje schopnosti a možnosti rodiča.

Vyživovacia povinnosť rodiča k maloletému dieťaťu sa plní predovšetkým finančným plnením (výživným), vecným plnením a aj osobnou starostlivosťou.

Osobná starostlivosť o maloleté dieťa tvorí materiálne hodnoty, zodpovedajúce príspevku druhého rodiča, ktorý ich poskytuje v peniazoch, a uspokojovanie potrieb dieťaťa touto formou vyvažuje platby druhého rodiča.

Výživné má spotrebný charakter, slúži na uspokojovanie základných potrieb, akými sú strava, ošatenie, bývanie, kultúrne, vzdelávacie, športové a rekreačné potreby – zabezpečovanie všetkých životných potrieb nevyhnutných pre všeobecný telesný a duševný rozvoj, pre prípravu na uplatnenie sa v živote.

Odôvodnené potreby maloletého dieťaťa sú rôzne, podľa okolností každého jednotlivého prípadu, pričom sú závislé predovšetkým od veku a zdravotného stavu dieťaťa, jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu prípravy na budúce povolanie a celkové uplatnenie sa v spoločenskom živote, ako aj rozvoj jeho záujmov.

Rodič, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, plní vyživovaciu povinnosť prevažne poskytovaním vecných plnení a osobnou starostlivosťou. V tomto prípade je to matka dieťaťa.

Výdavky pre dieťa predstavujú všetky náklady potrebné na uspokojenie jeho potrieb, preto výživné nemožno považovať len za plnenie na výživu maloletého dieťaťa, ale aj náklady na bývanie, stravovanie, ošatenie, hygienické potreby, zdravotnú starostlivosť, záujmovú činnosť dieťaťa.

Matka poberá prídavok na dieťa. Otec jej bude zasielať pravidelne aj uplatnený daňový bonus.

Prídavok na dieťa je štátna sociálna dávka, ktorou štát prispieva rodičovi či inej oprávnenej osobe na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa. I keď povinnosť prispievať na výživu maloletých majú predovšetkým rodičia a vyplácanie prídavkov na deti nenahrádza plnenie tejto povinnosti, vyplácané rodinné prídavky (rodinné dávky, vyrovnávacie dávky alebo ich doplatok) môžu sčasti uhradiť odôvodnené potreby maloletého dieťaťa. Preto súd zohľadnil v tomto rozsahu príjem matky aj formou prídavku a pri určovaní výživného naň prihliadol.

Súd pri rozhodovaní o návrhu matky, bral v prvom rade do úvahy najlepší záujem maloletého dieťaťa. Je prvoradou povinnosťou povinného rodiča (v tomto prípade otca), aby zabezpečil potreby dieťaťa v potrebnom rozsahu a táto jeho povinnosť vyplýva priamo zo Zákona o rodine.

Súd chválil rodičovskú dohodu v časti zverenia maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti matke. Matka sa o maloleté dieťa stará od narodenia a takýmto rozhodnutím bude zabezpečená kontinuita a stabilita výchovného prostredia. V starostlivosti o maloleté dieťa neboli zistené nedostatky. Maloleté dieťa je útleho veku, prirodzene citovo a svojimi, najmä biologickými potrebami, naviazané na matku.

Otec bude rozvíjať vzťah s maloletým dieťaťom najmä prostredníctvom úpravy styku (v súčasnosti v prítomnosti matky), najmä so zreteľom na vek dieťaťa. Súd upravil styk otca s maloletým dieťaťom tak, ako sa rodičia dohodli. Prihliadol najmä na vek maloletého dieťaťa a jeho špecifické potreby.

Právo styku rodiča s maloletým dieťaťom kompenzuje právo (v konkrétnom prípade otca) mať maloleté dieťa u seba a zabezpečovať jeho výchovu prostredníctvom osobnej starostlivosti.

Súd poznamenáva, že postupne bude dôvodné rozširovať styk otca s maloletým dieťaťom, aj v neprítomnosti matky. Na rozšírení styku otca s maloletým dieťaťom by sa mali rodičia prioritne dohodnúť.

Na základe vykonaného dokazovania, potom súd považoval výživné otca, ktoré sa zaviazal platiť maloletému dieťaťu v sume 120 EUR mesačne od 1. 10. 2022 (celý kalendárny mesiac), za primerané jeho schopnostiam a možnostiam a oprávneným potrebám maloletého dieťaťa (odvtedy matka žiadala určiť výživné a otec s tým súhlasil, hoci matka podala návrh 14. 10. 2022.) Takéto rozhodnutie súd (formalisticky) nepovažoval za priznanie výživného späťne.

Otec doteraz platil výživné od septembra 2022 po 100 EUR mesačne, preto mu vznikol dlh na výživnom za tri mesiace – od 1. októbra 2022 do 31. decembra v sume 60 EUR (3 mesiace krát 20 EUR). Rodičia sa na takomto dlžnom výživnom dohodli a dohodli sa aj na výške splátky po 30 EUR mesačne, spolu s bežným výživným, k rukám matky maloletého dieťaťa, pod následkom straty výhody splátok.

Súd preto povolil otcovi splácať dlžné výživné v sume 60 EUR po 30 EUR mesačne, spolu s bežným výživným (dve splátky). Ak si otec nebude plniť takto určenú vyživovaciu povinnosť, stratí výhodu splátok dlžného výživného a bude musieť uhradiť celé dlžné výživné (alebo zvyšok) jednorazovo, spolu s bežným výživným. Súd povolenie splátok odôvodňuje úpravou výživného, výškou priznaného nedoplatku na zameškanom výživnom a platobnou schopnosťou otca a pomermi oprávneného dieťaťa, ktorého výživa nebude ohrozená, aj keď nebude nedoplatok na výživnom uhradený jednou splátkou.

Súd preto schválil rodičovskú dohodu v časti bežného výživného aj nedoplatku na výživnom.

Súd schválil aj rodičovskú dohodu aj v časti zastupovania maloletého dieťaťa a správy jeho majetku tak, ako to vyplýva z výroku č. II. tohto rozsudku, pretože obidvaja rodičia majú k maloletému dieťaťu rovnaké práva a povinnosti.

Podľa § 49 ods. 1 CMP, účastník platí trovy konania, ktoré vznikli jemu a jeho zástupcovi, ak nejde o trovy konania, ktoré platí štát.

Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak CMP neustanovuje inak – generálne ustanovenie CMP.

Toto ustanovenie zdôrazňuje výnimočnosť uplatňovania nároku na náhradu trov konania v prípadoch, ak to zákon výslovne pripúšťa.

Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

Podľa § 55 CMP, súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

Rozhodovanie o trovách konania v civilnom mimosporovom konaní nie je založené na zásade úspechu strán v konaní.

V konaní neboli preukázané také okolnosti prípadu, ktoré by odôvodňovali priznanie na náhradu trov konania – uplatnenie moderačného práva súdu pri náhrade trov konania.

Účastníci ani nežiadali nahradiť trovy konania.

Preto súd rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, v súlade s ustanovením § 52 CMP.

Rozsudok o výživnom je predbežne vykonateľný (§ 44 CMP).

Predbežná vykonateľnosť výroku o výživnom a výroku o dlžnom výživnom vyplýva priamo zo zákona.

Táto úprava tzv. predbežnej vykonateľnosti rozsudkov bola zavedená do CMP s prihliadnutím na funkcie vyživovacej povinnosti, smerujúce k zabezpečeniu uspokojenia materiálnych potrieb v rodinnoprávných vzťahoch.

Podľa § 44 CMP lehota na plnenie výživného plyní od doručenia tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, a to do 15 (pätnásť) dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia na Okresný súd Žilina.

V odvolaní je potrebné:

uviesť, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sa ním sleduje, spisová značka,

označiť rozhodnutie, proti ktorému odvolanie smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Odvolanie je potrebné predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde prvej inštancie a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné.

Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 1 CMP, odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 122 CMP, ak vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozsudkom schválil dohodu rodičov, nie sú rodičia oprávnení podať proti výroku (výrokom č. I. až IV.), ktorými bola dohoda schválená, odvolanie.

Ak osoba povinná podľa tohto rozhodnutia dobrovoľne nespĺní, čo jej ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže osoba oprávnená z rozhodnutia podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.